

törvény — alapján keresetet indított és kérte, hogy alperest tiltsák el a további bitorlástól és kötelezzék kártérítésre. Az áruház azzal védekezett, hogy azt tisztán a közönség mulattatására létesítette, nincs haszonszerzési célzat és így az említett törvény jelen esetben nem alkalmazható. A bíró szerint is a felek egyező tényelőadása folytán csak az az egy jogi kérdés szorul eldöntésre, hogy van-e itt haszonszerzési célzat. A bíró két precedens esetre hivatkozik. Az egyik ítéletet Holmes bíró hozta (ki mint jogi író is ismeretes és értekezései igen alaposan, szép, folyékony stílusban világítják meg az angol-amerikai jog alapvető kérdéseit). Az eset egy kávéházban a zenekar által előadott zenemű folytán keletkezett per. Holmes a kávéház tulajdonosát, ki arra hivatkozott, hogy belépti díjat nem szedett, marasztalta és megállapította a haszonszerzési célzatot, mert kétségtelen, hogy a zenekar költségeit a vendégek az étlapi árakban megfizették és kétségtelen, hogy a kávéház tulajdonosa azért alkalmazott zenekart, mert ezzel a vendégeket odavonzotta és a forgalmat emelte. A másik precedensül szolgáló ítéletben Thompson bíró a mozgóképszínház tulajdonosát marasztalta, ki egy zeneműt a zongoristájával a műsor kíséretűl előadatott, mert a zenekíséret az előadás látogatottságát emelte.

Ez a két precedens itt is alkalmazható, folytatja az itt ismertetett per bírójá. A rádió-leadó állomás az áruház általános költségeiből rendeztetett be, reklámot szerzett az áruháznak, amelynek nevét minden előadás elején és végén jelezte a leadó-állomás, tehát a haszonszerzési célzat fennforog. Alperesnek az a védekezése sem fogadható el, hogy felperes kárt nem szenvedett, sőt ezek az előadások a zenemű könyv-árusi forgalmát emelték. Azt, hogy a szerző szenvedett-e kárt vagy nem, előnyös-e a művének előadása, tisztán a szerző, illetve a kiadó van jogosítva eldönteni. (New-Jersey, kerületi törvényszék.)

Franciaország. Egy városban nyilvános gyűjtés útján hazafias szobrot emelnek. A szobor az akkori polgármester telkén épült. Egy ottani sajtkereskedő a csomagoló papirosán ennek a szobornak kezdetleges ábrázolását alkalmazza. A szobrász özvegye és örököse eltiltás és kártérítés iránt keresetet indít. Alperes azzal védekezik, hogy a szobor a közönség tulajdona, azt mindenki megcsémélheti, eddig is lefenyképeztek, tehát ő is jogosan ábrázoltathatta a csomagoló papiroson, különben is az nem művészi visszaadása a szoborműnek. A bíróság alperest marasztalja és kimondja, hogy az által, hogy a szobor nyilvános gyűjtés útján készült, a szerző joga sem szűnt meg. A szerzői jog a mű alkotóját illeti, amíg beleegyezésével e jogot át nem ruházza. Megállapítást nyert, hogy a gyűjtés jelen esetben csak a költségeket fedezte, a

szobrász tehát ingyen dolgozott, de egyébként is, ha a község tulajdonjogot szerzett volna is, a sokszorosítási jog a szerzőé marad, ha erről is kifejezetten le nem mond. Abból, hogy a szobornak levelezőlapon lévő lefényképezését a szobrász megengedte, ilyen lemondás nem következethet. A művésztől függ, hogy milyen sokszorosítást enged meg, vagy néz el és milyen nem. Hogy a reprodukálás nem művészi, kezdetleges, durva, az csak a művész erkölcsi kárát növeli, valamint az is, hogy csomagoló papírnak, tehát ilyen alantas célra használják. (Bayeux-i törvénysek.) Sz—i.

Jogélet.

Plósz Sándor † A magyar jogtudomány külföldön is ismert és elismert representatív man-je dőlt ki Plósz Sándor halálával. Irodalmi jelentőségéről lapunk legközelebbi számában fogunk hálás kegyelettel megemlékezni.

A budapesti ügyvédi kamara Jókai ünnepe. A centenarium alkalmából a budapesti kamara diszközgyűlésen hódolt Jókai emlékének. *Dr. Pap József* elnöki megnyitója után dr. Baracs Marcell, a kamara elnökhelyettese, tartotta meg emlékebeszédét, amelyet teljes szövegében közlünk.

Tekintetes kamarai közgyűlés!

Tisztelt ünneplő közönség!

Az idő erősebben rohan és több emberenergiát fogyaszt, mint valaha. Napok alatt nagyobb változások mennek végre, mint korábban évtizedekben, komor lett az élet és ünneptelen.

Ebben az ünneptelen időben jöttünk össze, hogy Jókai Mór születésének 100-ik évfordulóját megünnepeljük.

Ha ünneplés vigasságot jelent, úgy nem ünnepelünk. De ha ünnep: a magunkbaszállás, az érdemnek megbecsülése és azoknak a lelki tulajdonoknak és vezető eszméknek méltatása, amelyek a mai leszálottságból ismét a régi magaslatokra emelhetnek és ha ünnep: azoknak a férjfiaknak tisztelése, akikben ezeknek a megváltó erényeknek és eszméknek megtestesítőjét szemléljük, úgy ma a munkának és becsületnek, a bizakodásnak és élni akarásnak, egyben a magyar génius örökkévalóságának ünnepét üljük.

Jókai Mór nagy író volt, nagy magyar, nagy ember.

Emmerson a „Representative Men“ előljáró essayjében kifejti, hogy nagy embereknek jelentősége nem annyira az ő közvetlen hatásukban, mint inkább a befolyásban nyilvánul meg, amelyet mint eszméknek szimbólumai és repre-